

Rok s legislativou v otevřených datech

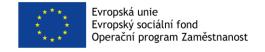

JUDr. MgA. Jakub Míšek, Ph.D.

Ústav práva a technologií PrF MUNI / MVČR

Průběh příspěvku

- Směrnice č. 2019/1024 a její implementace
- Další datové povinnosti vyplývající z novely 241/2022 Sb.
- Očekávané novinky

Směrnice č. 2019/1024 o otevřených datech a opakovaném použití informací veřejného sektoru

- Platnost od 7/2019; implementace do 7/2021
 - Implementace provedena zákonem č. 241/2022 Sb. (publikováno ve sbírce 31.
 8. 2022; účinnost 1. 9. 2022)
- Hlavní novinky:
 - rozšířený rozsah povinných subjektů (veřejné podniky)
 - dynamická data
 - datové sady s vysokou socioekonomickou hodnotou
 - vyloučení aplikace zvláštních práv pořizovatele databáze
 - dopadá na údaje z výzkumu (výzkumná data), podpořeného z veřejných prostředků

OD Směrnice - datové sady s vysokou socioekonomickou hodnotou

- Povinnost poskytovat určené informace
- Obecné kategorie stanovené v příloze směrnice
 - 1. Geoprostorové údaje
 - 2. Pozorování Země a životní prostředí
 - 3. Meteorologie
 - 4. Statistika
 - 5. Společnosti a vlastnictví společností
 - 6. Mobilita
- Konkrétní seznam stanoví Komise prováděcím předpisem
 - Probíhá komitologie, bude publikováno snad ke konci roku

Novely zákona č. 106/1999 Sb.

- Zákon č. 241/2022 Sb.
 - Povinné subjekty
 - Standardní podmínky užití
 - Open Data by default
 - Dílčí změny
 - Dynamická data
 - Posílení OFN
 - Rozšíření NKOD
 - Zveřejňování datových souborů s vysokou hodnotou

Povinné subjekty dle z. 106/1999 Sb.

- § 2 odst. 1: státní orgány, územní samosprávné celky a jejich orgány a veřejné instituce
- § 2 odst. 2: subjekty, kterým zákon svěřil pravomoc rozhodovat o právech a povinnostech osob, v rozsahu výkonu této pravomoci
 - § 2 odst. 5: Profesní samosprávné komory poskytují podle tohoto zákona pouze informace vztahující se k výkonu veřejné správy, který jim byl svěřen zákonem.
- § 2a: Veřejné podniky
 - Důsledek implementace OD Směrnice

Veřejné instituce

- Veřejné instituce Stejný stav jako doposud po nálezu ÚS ve věci ČEZ a následující judikatuře
 - Musí splnit test veřejné instituce ve smyslu nálezu ve věci Letiště Praha
 - Musí být 100% účast státu/samospráv
 - Řetězí se na dceřinky, pokud je 100% účast (nález Pražská plynárenská distribuce a.s.)

Veřejný podnik (§ 2a)

- (1) Povinným subjektem je dále veřejný podnik, kterým se pro účely tohoto zákona rozumí právnická osoba, která není povinným subjektem podle § 2 odst. 1 a
 - a) která
- 1. vykonává relevantní činnost podle zákona o zadávání veřejných zakázek,
- 2. jedná jako poskytovatel veřejných služeb podle článku 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1370/2007, o veřejných službách v přepravě cestujících po železnici a silnici a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 1191/69 a č. 1107/70,
- 3. jedná jako letecký dopravce, který plní závazky veřejné služby podle článku 16 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1008/2008, o společných pravidlech pro provozování leteckých služeb ve Společenství, nebo
- 4. jedná jako majitel lodi, který plní závazky veřejných služeb podle článku 4 nařízení Rady (EHS) č. 3577/92, o uplatňování zásady volného pohybu služeb v námořní dopravě v členských státech (námořní kabotáž) a
- b) v níž může povinný subjekt podle § 2 odst. 1 vykonávat přímo nebo nepřímo dominantní vliv na základě majetkové účasti v této právnické osobě nebo pravidel, jimiž se řídí.

Relevantní činnosti podle zákona o zadávání veřejných zakázek

- § 153 a § 154 zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek
- Plynárenství, teplárenství, elektroenergetika, vodárenství
 - poskytování nebo provozování přepravním, přenosové nebo distribuční soustavy
 - dodávka komodity do přepravní, přenosové nebo distribuční soustavy
 - výroba nebo jiná forma produkce a prodej
 - činnost související s projekty děl vodního hospodářství, nebo odvodu odpadních vod kanalizací nebo čištění a úprava odpadních vod
- Činnost související s poskytováním či provozováním dopravních sítí
 - Železnice, tramvaje, trolejbuse, veřejné autobusy, lanovky
- Provoz letišť, přístavů, přístavišť, překladišť a dopravce na vnitrozemských vodních cestách
- Poštovní služby
- Těžba ropy nebo zemního plynu, nebo průzkum nebo těžba uhlí a dalších pevných paliv

Veřejný podnik (§ 2a)

- (2) Má se za to, že podmínka dominantního vlivu je splněna, pokud povinný subjekt podle § 2 odst. 1 přímo nebo nepřímo
 - a) drží většinový podíl na upsaném základním kapitálu veřejného podniku,
 - b) disponuje s většinou hlasovacích práv vyplývajících z podílu na veřejném podniku, nebo
 - c) může jmenovat více než polovinu členů správního, řídícího nebo dozorčího orgánu veřejného podniku.

Limitace informační povinnosti – Poskytování informací v oblasti hospodářské soutěže (§ 2b)

- (1) Povinnost poskytovat informace se netýká informací o činnostech veřejného podniku a veřejné instituce, která je obchodní společností nebo národním podnikem, pokud tyto činnosti
 - a) jsou uskutečňovány v běžném obchodním styku v rozsahu předmětu činnosti nebo podnikání veřejného podniku nebo veřejné instituce zapsaného ve veřejném rejstříku nebo
 - b) mají obchodní nebo průmyslovou povahu a poskytnutí informace by veřejný podnik nebo veřejnou instituci znevýhodnilo na relevantním trhu.
- (2) Odstavec 1 se nepoužije, pokud jde o činnosti podle § 2a odst. 1 písm. a)
 - Relevantní činnosti podle zákona o zadávání veřejných zakázek

Standardní podmínky užití a posílení OFN

§ 4b

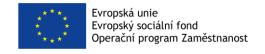
Informace poskytovaná zveřejněním se poskytuje za standardních podmínek užití a ve všech formátech a jazycích, ve kterých byla vytvořena; při zveřejnění takové informace v elektronické podobě musí být jeden z těchto formátů otevřený a, je-li to možné, též strojově čitelný. Je-li to možné a vhodné, zveřejní povinný subjekt spolu s informací též metadata, která se k ní vztahují. Formát i metadata musí splňovat otevřené formální normy.

= podmínky, které jsou objektivní, přiměřené, nediskriminační, nevýhradní a neomezují způsob ani účel následného využití poskytovaných informací

(nové znění § 4a)

Přesnější formulace zakotvení NKOD

- (1) Povinné subjekty zaevidují informace, které mají povinnost zveřejnit jako otevřená data, v národním katalogu otevřených dat.
- (2) Národní katalog otevřených dat je informační systém veřejné správy přístupný způsobem umožňujícím dálkový přístup sloužící k evidování informací zveřejňovaných jako otevřená data a dalších informací zveřejňovaných způsobem umožňujícím dálkový přístup, zejména rozhraním pro programování aplikací a informací o produktech a službách, které otevřená data a další informace využívají. Informace obsažené v národním katalogu otevřených dat jsou poskytovány způsobem umožňujícím dálkový přístup jako otevřená data.
- (3) Správcem národního katalogu otevřených dat je Ministerstvo vnitra.

Další datové povinnosti vyplývající ze zákona 106

- § 5a odst. 3 Úřední desky
 - Zaneseno již DEPO2, účinnost od 1. 2. 2022
 - Státní orgány, krajské úřady a obecní úřady obcí s rozšířenou působností zveřejňují metadata informací zveřejněných způsobem umožňujícím dálkový přístup na jejich úředních deskách a metadata těchto úředních desek jako otevřená data.
 - https://bliakher.github.io/uredni desky/#/

Další datové povinnosti vyplývající ze zákona 106

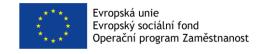
- § 5a odst. 4 Dynamická data
 - Povinné subjekty zveřejňují dynamická data, která nejsou obsažená v
 registrech a jejichž poskytnutí není zákonem omezeno, způsobem
 umožňujícím dálkový přístup, zejména prostřednictvím rozhraní pro
 programování aplikací jako otevřená data, bezprostředně po jejich
 shromáždění.
 - Data ze senzorů
- Definice § 3a odst. 6
 - Dynamickými daty se pro účely tohoto zákona rozumí informace v elektronické podobě, které podléhají průběžné aktualizaci nebo aktualizaci v reálném čase, zejména z důvodu jejich významné proměnlivosti nebo rychlého zastarávání.

Zveřejňování datových souborů s vysokou hodnotou (§ 5b)

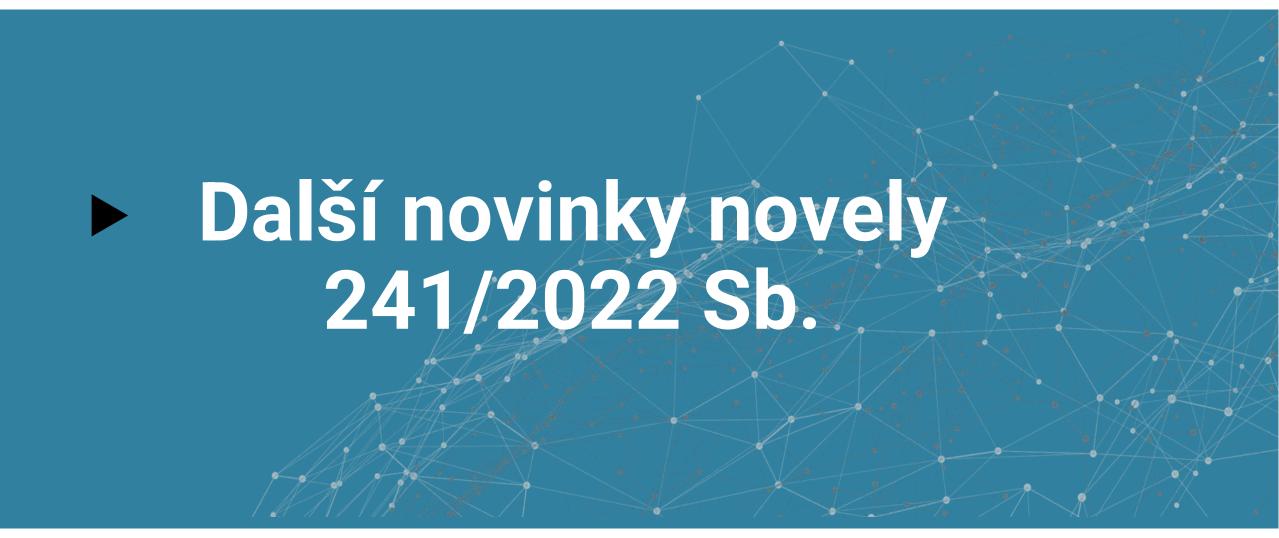
Povinný subjekt zveřejňuje ve strojově čitelném a otevřeném formátu za standardních podmínek užití, zejména prostřednictvím rozhraní pro programování aplikací, jako otevřená data informace, jejichž seznam stanoví přímo použitelný předpis Evropské unie vydaný podle čl. 14 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1024. Přístup a využití datových souborů s vysokou hodnotou je bezplatný, nestanoví-li přímo použitelný předpis podle věty první jinak.

Centrální registr výročních zpráv

- ISVS, správce MVČR, veřejně přístupný způsobem umožňujícím dálkový přístup
 - Tedy povinná otevřená data
- Účinnost 1. 1. 2024
- § 18a odst. 1
 - Zřizuje se centrální registr jako informační systém veřejné správy, který slouží ke zveřejňování výročních zpráv podle § 18. Správcem centrálního registru je Ministerstvo vnitra.
 - § 18 stanoví povinnost "zveřejnit výroční zprávu za předcházející kalendářní rok o své činnosti v oblasti poskytování informací"
- Proč? Kdo ví...

Nová úprava poskytování informací o platech

§ 8c Informování o příjmech fyzických osob

(1) Povinný subjekt poskytne informaci o výši příjmu osoby, které poskytl nebo poskytuje veřejné prostředky mající povahu příjmu ze závislé činnosti nebo funkčních požitků podle zákona o daních z příjmů

a) jako

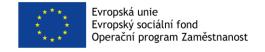
- 1. veřejnému funkcionáři, na kterého se vztahovaly nebo vztahují povinnosti podle zákona o střetu zájmů,
- 2. poradci prezidenta republiky, člena vlády, náměstka člena vlády nebo vedoucího ústředního správního úřadu, v jehož čele není člen vlády, nebo
- 3. členovi svého statutárního, řídicího, dozorčího nebo kontrolního orgánu, anebo
- b) pokud žadatel prokáže veřejný zájem na poskytnutí informace o výši příjmu této osoby a tento veřejný zájem v jednotlivém případě převažuje nad zájmem na ochraně této informace.
- (2) Informace o výši příjmu podle odstavce 1 se poskytne v rozsahu jméno, příjmení, funkční, pracovní či jiné obdobné zařazení a výše veřejných prostředků, na kterou vznikl nárok, před zdaněním a dalšími povinnými odvody za období podle obsahu žádosti. Při poskytování informace podle věty první se § 5 odst. 3 nepoužije.

Zneužití práva na informace

- Novela reaguje na ustálenou praxi
- Právní doktrína i judikatura dovodila možnost odmítnout žádost, pokud jde o zneužití práva na informace
 - "Zneužití určitého práva, práva na informace nevyjímaje, však nemá povahu uplatnění daného práva, a na žadatele, který se formálně "dovolává" práva na informace, proto lze pohlížet jako na osobu, jež dané právo v konkrétním okamžiku nevykonává."
 - (FUREK, Adam. § 15 [Rozhodnutí o odmítnutí žádosti]. In: FUREK, Adam et al. Zákon o svobodném přístupu k informacím. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 773.)
- Ale! Pro řadu povinných subjektů problém

Nová úprava – 11a (účinnost od 1. 1. 2023)

- (1) Povinný subjekt může odmítnout žádost nebo její část do sedmi dnů ode dne jejího přijetí, pokud lze ve vztahu k ní dovodit, že cílem žadatele je způsobit
- a) nátlak na fyzickou osobu, jíž se týkají požadované informace, pokud nejde o informace podle § 8a odst. 2, nebo
- b) nepřiměřenou zátěž povinného subjektu; za způsobení nepřiměřené zátěže se považuje také podávání žádostí o informace u většího počtu povinných subjektů bez zjevné obsahové souvislosti požadovaných informací,
- a to zpravidla v reakci na předcházející postup povinného subjektu vůči žadateli nebo na vztah s fyzickou osobou uvedenou v písmenu a).
- (2) Rozsah požadovaných informací nebo počet podaných žádostí není bez dalšího důvodem pro odmítnutí žádosti podle odstavce 1.)

Projekt: Rozvoj datových politik v oblasti zlepšování kvality a interoperability dat veřejné správy Registrační číslo: CZ.03.4.74/0.0/0.0/15_025/0013983

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/868 ze dne 30. května 2022 o evropské správě dat

- "DGA" (Data Governance Act)
- Část II Opětovné užití
 - Osobní údaje
 - Statistické údaje
 - Duševní vlastnictví
 - Obchodní tajemství
- Nezakládá povinnost poskytovat pouze stanoví základní kvalitativní, formální a institucionální rámec
- <u>Řízený přístup k datům</u>
- Chystaný prováděcí předpis zákon o správě dat veřejného sektoru

